

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 2, 2023

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2022:1231](#) 23-12-2022

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2022:1216](#) 16-12-2022

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:3684](#) 27-12-2022

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:2646](#) 21-12-2022

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:61](#) 05-01-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:69](#) 03-01-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:14581](#) 28-12-2022

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:11319](#) 23-12-2022

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2022:7803](#) 12-12-2022

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2022:7585](#) 07-12-2022

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2022:7650](#) 03-12-2022

RECHTSPRAAK

Alimentatierecht. Gebrek aan draagkracht aannemelijk gemaakt? Feitelijk oordeel. Moet de rechter afgaan op vaststelling inkomen door Belastingdienst?

Feiten, omstandigheden en grieven

De man en de vrouw zijn in 1991 met elkaar gehuwd en in mei 2017 is de echtscheiding tussen hen uitgesproken, waarin ook is bepaald dat de man partneralimentatie aan de vrouw dient te voldoen. Deze beschikking is bekrachtigd in hoger beroep in augustus 2018.

De man heeft in maart 2020 verzocht de beschikking van de rechtbank en het hof aldus te wijzigen dat de partneralimentatie op nihil wordt gesteld, dan wel op een in goede justitie te bepalen bedrag. De man meent dat hij onvoldoende draagkracht heeft om de partneralimentatie te betalen. De vrouw heeft dit gemotiveerd betwist. De rechtbank heeft het verzoek van de man in april 2021 afgewezen en heeft overwogen dat de man niet of onvoldoende verifieerbare bewijsstukken heeft overgelegd waaruit blijkt dat hij geen draagkracht (meer) zou hebben. De man heeft hoger beroep ingesteld en meer stukken overgelegd, waaronder de door de Belastingdienst gecorrigeerde belastingaangifte over een aantal jaren. Het hof meent dat de stellingen van de man, gelet op de betwisting door de vrouw, onvoldoende zijn en heeft de beschikking van de rechtbank bekrachtigd.

In cassatie betoogt de man dat het hof van een onjuiste rechtsopvatting is uitgegaan dan wel een onvoldoende gemotiveerd oordeel heeft gegeven door te overwegen dat de man heeft nagelaten zodanige gegevens over te leggen dat zijn draagkracht kan worden vastgesteld.

Beoordeling en motivering

Het middel gaat ervan uit dat het hof bij bepaling van het inkomen van de man gehouden was om de bevindingen van de Belastingdienst over te nemen. De advocaat-generaal overweegt dat in een alimentatieprocedure de rechter de draagkracht en behoefte zelf(standig) dient vast te stellen en aldus geen genoegen hoeft te nemen met het oordeel van een andere instantie zonder zelf eerst kennis te hebben genomen van onderliggende stukken en feiten. Voor zover het middel op dit uitgangspunt berust, is het dus ongegrond. Daarnaast wijst de advocaat-

generaal op het feit dat de Belastingdienst vaak alleen beschikt over informatie die door de belastingplichtige zelf is overgelegd en dat er de nodige verschillen bestaan tussen het begrip 'belastbaar inkomen' in de Wet inkomensbelasting en het begrip 'draagkracht' in het alimentatierecht.

Verder geldt dat de vaststelling en de weging van de factoren die de draagkracht van de onderhoudsplichtige bepalen is voorbehouden aan de rechter die over de feiten oordeelt en dat deze oordelen niet in cassatie op juistheid kunnen worden onderzocht. De vraag in dit cassatieberoep is dus slechts of het oordeel van het hof dat de man onvoldoende financiële gegevens heeft verstrekt onbegrijpelijk is in het licht van dat wat in het middel wordt aangehaald. De advocaat-generaal ontkent dit en stelt dat, zoals ook door het hof vastgesteld, de man onvoldoende onderliggende stukken in het geding heeft gebracht om de door hem (met de overlegde stukken) gepresenteerde cijfers goed te kunnen duiden. Geen van de overwegingen van het hof die aan dit oordeel ten grondslag liggen worden in het middel bestreden.

Het middel richt zich wel tegen de overweging van het hof dat uit het rapport van het boekenonderzoek alleen kan worden afgeleid wat de Belastingdienst heeft gecorrigeerd. De man verwijst naar het feit dat in het rapport ook wordt aangegeven van welke belastbare winst kan worden uitgegaan. Dit is, volgens de advocaat-generaal, echter niet miskend door het hof. Uit zijn (andere) overwegingen volgt immers dat het feit dat de onderliggende administratie niet is overgelegd. Hierdoor kon het hof geen oordeel heeft vormen over het inkomen en de draagkracht van de man, waartoe het verweer van de vrouw en het oordeel van de rechtbank aanleiding gaven. Deze (andere) overwegingen worden door het middel evenmin bestreden.

Conclusie

De advocaat-generaal oordeelt dat het middel stukloopt en dat het beroep zich leent voor toepassing van artikel 81 RO. De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-12-2022

ECLI: ECLI:NL:PHR:2022:1231

Zaaknummer: 22/03347

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek van moeder die gedupeerd is door de toeslagenaffaire om herstel in het ouderlijk gezag, beëindigen van de uithuisplaatsing, bepalen van de hoofdverblijfplaats en opheffen van de ondertoezichtstelling. De rechtbank houdt de beslissing op de verzoeken aan, in afwachting van de resultaten van intensieve, systemische hulpverlening en psychodiagnostisch onderzoek.

Feiten, omstandigheden en verzoeken

Het kind heeft sinds oktober 2008 onder toezicht gestaan van Stichting bureau jeugdzorg Stadsregio Rotterdam en is in februari 2009 met een machtiging van de kinderrechter uit huis geplaatst. In augustus 2012 is de moeder middels een beschikking van de rechtbank Rotterdam ontheven van haar ouderlijk gezag en is de Stichting bureau jeugdzorg Stadsregio Rotterdam tot voogdes benoemd. In juli 2015 heeft de moeder verzocht haar gezag over het kind te herstellen, wat is afgewezen door de rechtbank Rotterdam. Deze beschikking is in 2016 in hoger beroep bekrachtigd. In maart 2019 heeft de rechtbank Rotterdam het verzoek van de moeder tot gezagsherstel wederom afgewezen, en deze beschikking is in juli 2019 in hoger beroep bekrachtigd.

De moeder verzoekt – kort en zakelijk weergegeven – om:

haar op grond van artikel 1:277 BW in het gezag over kind te herstellen;
de uithuisplaatsing van het kind te beëindigen en haar hoofdverblijf te bepalen bij de moeder;
de ondertoezichtstelling van het kind op te heffen.

Het standpunt van de moeder

De moeder heeft aangevoerd dat maatregelen als ondertoezichtstelling, uithuisplaatsing en gezagsbeëindiging verregaand ingrijpen op de fundamentele rechten en vrijheden van personen. Uit zowel de vaste jurisprudentie van het EHRM als het WODC-rapport *Eindevaluatie Wet herziening kindbeschermingsmaatregelen* volgt onder meer dat, indien het

niet bij voorbaat vaststaat dat het kind beter af is door een jeugdbeschermingsmaatregel, de overheid niet gelegitimeerd is in te grijpen in het ‘family life’. Een uithuisplaatsing betekent een verstoring in de primaire gehechtheidsrelaties van het kind en de overheid dient hierin terughoudend te zijn en enkel hiertoe over te gaan wanneer alle andere opties zijn uitgeput en er grote onveiligheid blijft.

Inmiddels is vast komen te staan dat de moeder gedupeerde is van de toeslagenaffaire en begin 2008 ten onrechte als fraudeur is aangemerkt. Deze omstandigheid is niet betrokken in de rechterlijke beschikkingen. Ook is gebleken dat de uithuisplaatsing van het kind het directe gevolg is geweest van de toeslagenaffaire. In dergelijke situaties is het van belang te herevalueren of de ingreep in het family life terecht was en, zo niet, in het belang van het kind te komen tot een vorm van (rechts)herstel.

De moeder stelt ook dat, sinds de uithuisplaatsing en gezagsbeëindiging, de gecertificeerde instelling (GI) ernstig tekort is geschoten in de verplichtingen die zij heeft onder de Jeugdwet. De GI heeft onder meer nagelaten de band tussen de moeder en het kind in stand te houden en contact tussen hen te bevorderen om zo terug te werken naar een terugplaatsing. Ook is een contactregeling niet nageleefd door de GI en is er, sinds de laatste voogd in juni 2022 haar taken heeft neergelegd, niemand binnen de GI die verantwoordelijkheid voor de opvoeding, verzorging en het dagelijks welzijn van het kind draagt. In september 2022 is besloten dat het kind niet langer op de woongroep zal verblijven en is zij vervolgens – bij gebrek aan actie van de GI – bij haar moeder gaan wonen. De moeder stelt dat het kind goed functioneert en dat de moeder in staat is om haar een positieve opgroeiomgeving te bieden. De moeder heeft twee thuiswonende kinderen, die goed functioneren.

De moeder betoogt verder dat het feit dat het niet goed gaat met het kind het gevolg is van het ingrijpen door de overheid. De moeder wil dat er een actuele, deugdelijke diagnose plaatsvindt door een ter zake bevoegde gedragswetenschapper. Herstel in gezag is niet alleen in het belang van het kind, maar ook een laatste kans om de psychische schade ten gevolge van het onterecht ingrijpen van de overheid te herstellen.

De moeder is bereid in het vrijwillig kader deugdelijke hulpverlening in te zetten en er kan, indien zij hersteld wordt in haar gezag, alsnog hulpverlening vanuit de Viersprong plaatsvinden.

Het standpunt van de GI

De GI heeft zich op het standpunt gesteld dat herstel in het gezag van de moeder op dit moment niet in het belang van het kind is en het verzoek daartoe dient te worden afgewezen. De moeder dient niet-ontvankelijk te worden verklaard in haar verzoeken.

Het kind verblijft op dit moment op een crisisgroep van Enver en zal uiteindelijk doorstromen naar een behandel/leefgroep. De GI ondersteunt het contactherstel tussen de moeder en het kind en de wens van het kind om weer thuis te wonen dient te worden onderzocht. Er is echter een verschil van visie tussen de GI en de moeder over welke hulpverlening hiervoor ingezet zou moeten worden.

Voor de GI staat aldus nu niet vast dat de moeder duurzaam in staat is de verantwoordelijkheid te dragen voor de opvoeding en verzorging van het kind. Gezagsherstel is pas aan de orde als de moeder laat zien dat zij zelf de regie kan nemen in het inzetten en accepteren van hulpverlening, om ervoor te zorgen dat de relatie tussen moeder en het kind herstelt en het kind thuis duurzaam kan verblijven. De GI ondersteunt een onderzoek door iMindU en het inzetten van systematische hulpverlening vanuit de Viersprong, mits deze daadwerkelijk starten.

Het standpunt van de raad

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) sluit zich aan bij de GI. Indien de moeder wordt hersteld in haar gezag, dan zal zij zich moeten inspannen om mee te werken aan de noodzakelijk geachte hulpverlening. Gelet op eerdere ervaringen, verwacht de raad niet dat die inspanning vanuit de moeder zelf zal komen en zijn een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsingsmachtiging dus noodzakelijk, zeker nu bij het kind sprake is van hechtingsproblematiek en een laag intelligentieniveau, waardoor zij extra sturing en begeleiding nodig heeft.

De mening van het kind

Het kind heeft tijdens het kindgesprek laten weten dat zij weer wil dat haar moeder het gezag over haar krijgt en ook weer bij haar zou willen wonen, met hulp voor haarzelf en haar moeder.

Beoordeling en motivering

De rechtbank verwijst naar artikel 1:277 lid 1 BW inzake het gezagsherstel van een ouder door de rechter en, in het verlengde hiervan, artikel 1:247 lid 2 BW inzake de uitleg van de termen verzorging en opvoeding. De rechtbank verklaart dat bij de overwegingen inzake gezagsherstel het belang van het kind het uitgangspunt is. Centraal hierbij staat het recht van het kind op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid. De ouder wordt pas hersteld in het gezag wanneer dit in het belang van het kind is (*Kamerstukken II* 2008/09, 32015, 3, p. 37 (MvT)).

De rechtbank overweegt dat het kind met dertien maanden (februari 2009) uit huis is geplaatst en ruim zeven jaar in een pleeggezin verbleef. Hoewel tweemaal toe door middel van intensieve begeleiding is toegewerkt naar een terugplaatsing bij de moeder, is dit niet gelukt. In verband met de ontwikkelings- en gedragsproblematiek is het kind in juli 2016 overgeplaatst naar een orthopedagogische observatiegroep, van waaruit zij is doorgestroomd naar een woongroep van de Zuidwester. Er is in het afgelopen jaar geen structureel lopende omgangsregeling geweest tussen de moeder en het kind en de omgang heeft zelfs enkele tijd helemaal stilgelegen. Na een escalatie op de woongroep is het kind met toestemming van de GI bij de moeder gaan wonen. Dit ging vijf weken goed, tot het kind na een ruzie met de moeder is weggelopen naar haar oude pleeggezin en vanuit hier naar een crisisplek van Enver is gebracht.

De moeder heeft tweemaal om gezagsherstel verzocht, wat is afgewezen door de rechtbank en bekrachtigd in hoger beroep.

Inmiddels is bekend dat de moeder erkend gedupeerde is van de toeslagenaffaire en wordt zij door meerdere instanties ondersteund en begeleid. Molendrift werkt momenteel aan een verklarende analyse die bijdraagt aan het (weer) tot stand brengen van een gedeeld inzicht bij ouders, kinderen en hulpverleners op de situatie in het gezin waarmee goede en effectieve hulpverlening weer op gang kan worden gebracht. Hierbij wordt uitgegaan van de rechten van het kind en gekeken naar mogelijkheden voor gezinshereniging. Uit de brief van Molendrift leidt de rechtbank onder andere af dat er sprake is van wennend ouderschap, waarin het gebeurde in het verleden, de persoonlijkheid van de moeder en de problematiek van het kind een rol spelen in het samenleven en de gebeurtenissen tussen beiden, en dat moeder en het kind openstaan voor hulp. Ook stelt Molendrift dat op langere termijn een vorm van traumasensitieve hulp gericht op de moeder en het kind noodzakelijk is.

De rechtbank constateert dat er al langere tijd wordt geprobeerd om een vorm van (systematische) hulpverlening in te zetten, maar dat dit tot op heden door omstandigheden niet van de grond is gekomen. Het feit dat het kind vanaf september 2022 vijf weken bij de moeder heeft gewoond – waarmee er sprake was van gewijzigde omstandigheden – betekent niet dat er aldus aanleiding is om de moeder te herstellen in haar gezag. Ook het feit dat de moeder gezag heeft en de volledige zorg draagt voor haar twee thuiswonende kinderen betekent niet dat de moeder duurzaam in staat is om ook voor het kind te zorgen. Lettend op de kindeigen problematiek en haar specifieke zorg- en opvoedbehoefte is de situatie niet vergelijkbaar. Het kind heeft daarnaast lange tijd niet thuis gewoond en er is een periode geen contact geweest tussen de moeder en het kind.

De rechtbank volgt de GI in het standpunt dat er eerst door middel van intensieve,

systemische hulpverlening vanuit de Viersprong meer zicht moet komen op de interactie tussen het kind en de moeder en de opvoedcapaciteiten van de moeder in relatie tot de specifieke opvoedbehoeften van het kind. Het is belangrijk dat de moeder aantoont dat zij bereid en in staat is haar medewerking te verlenen aan de hulpverlening die in het belang van het kind noodzakelijk wordt geacht. De rechtbank wil de moeder de tijd en ruimte bieden om de noodzakelijke hulpverlening daadwerkelijk op te starten en dit traject te doorlopen en houdt daarom iedere beslissing aan tot de hierna te noemen pro forma-datum.

Conclusie

De rechtbank houdt iedere beslissing aan in afwachting van de resultaten van het psychodiagnostisch onderzoek door iMindU en het verloop van de in te zetten hulpverlening vanuit de Viersprong en bepaalt dat iedere behandeling van de zaak wordt aangehouden tot 1 juni 2023 pro forma.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 23-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:11319

Zaaknummer: C/10/646170 / JE RK 22-2379

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Er is geen samenwerking tussen de ouders en de GI tot stand gekomen. Het is betreurenswaardig dat het daardoor niet gelukt is om tot contactherstel te komen tussen de minderjarigen en de vader. Het hoogst haalbare lijkt echter bereikt en de ondertoezichtstelling wordt opgeheven.

Feiten, verzoek en standpunten

Het ouderlijk gezag over twee minderjarige kinderen, die bij de moeder wonen, wordt uitgeoefend door de ouders. Bij beschikking van 5 juli 2022 heeft de kinderrechter de ondertoezichtstelling verlengd tot 20 juli 2023.

De gecertificeerde instelling (GI) verzoekt op grond van artikel 1:261 BW de aan haar opgedragen ondertoezichtstelling van de minderjarigen op te heffen en de beschikking hierover uitvoerbaar bij voorraad te verklaren. In het verzoekschrift is door de GI – kort samengevat – aangegeven dat de samenwerking met de ouders wisselend of afwezig is. De verantwoordelijkheid voor zaken wordt door hen bij de GI gelegd. Het is niet mogelijk gebleken om afspraken te maken. De zorgaanbieder Expertise in Ervaren kan geen contact krijgen met de vader. De hulpverlening wordt daarom afgesloten. Tijdens de mondelinge behandeling is het verzoek nader toegelicht. Er is voor de minderjarigen hulpverlening ingezet en de doelen zijn daarin behaald. De pogingen om het contact tussen hen en de vader te herstellen zijn helaas niet gelukt. Er is onvoldoende medewerking van de vader. Met de moeder is ook weinig contact. De GI kan niet veel meer doen in deze zaak. Het hoogst haalbare is bereikt. Er is ongeveer twee weken nodig om af te ronden en over te dragen naar het vrijwillig kader.

Door de moeder wordt aangegeven dat het met de minderjarigen goed gaat. De coaching heeft het ene kind goed gedaan. Hoewel het de bedoeling was dat er contactherstel zou komen met de vader blijft dat uit. De moeder ziet daartoe ook geen mogelijkheden meer. Tussen de ouders is er ook geen contact. De moeder staat achter het verzoek van de GI om de ondertoezichtstelling op te heffen.

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) vindt het treurig dat de doelen voor wat betreft het gezamenlijk vormgeven van het ouderschap en het contact tussen de kinderen en hun vader niet zijn behaald. Tegelijkertijd lijkt het maximaal haalbare te zijn bereikt. De raad kan zich het verzoek van de GI om de ondertoezichtstelling op te heffen dan ook voorstellen.

De vader heeft schriftelijk laten weten dat hij geen bezwaar heeft tegen opheffing van de ondertoezichtstelling.

Beoordeling en motivering

De kinderrechter kan een ondertoezichtstelling opheffen als niet meer wordt voldaan aan de wettelijke criteria (artikel 1:255 lid 1 BW). Hij kan dit doen op verzoek van de GI die het toezicht heeft (artikel 1:261 lid 2 BW). Van een dergelijke situatie kan sprake zijn als er feitelijk geen verdere resultaten meer zijn te verwachten. Uit de stukken en de toelichting tijdens de mondelinge behandeling blijkt dat hiervan sprake is. Er is geen samenwerking tussen de ouders en de GI tot stand gekomen. De minderjarigen hebben hulpverlening gehad en de beoogde doelen zijn bereikt. Het is betreurenswaardig dat het niet gelukt is om tot contactherstel te komen tussen hen en de vader. Het hoogst haalbare lijkt echter bereikt. Op basis hiervan concludeert de kinderrechter dat niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden voor een ondertoezichtstelling. Het verzoek van de GI zal dan ook worden toegewezen. Om de GI de gelegenheid te geven om het goed af te ronden zal de ondertoezichtstelling worden opgeheven ingaande 17 januari 2023.

Conclusie

De kinderrechter heft de ondertoezichtstelling van de minderjarigen op met ingang van 17 januari 2023 en verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 03-01-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:69

Zaaknummer: C/02/404474 / JE RK 22-2204

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek handlichting toegewezen aan 16-jarige die wenst deel te nemen in een vof die zich bezighoudt met het houden van melkvee. Publicatie van de beschikking in niet-geanonimiseerde vorm op www.rechtspraak.nl volstaat.

Beoordeling en motivering

Handlichting, waarbij aan een minderjarige bepaalde bevoegdheden van een meerderjarige worden toegekend, kan, wanneer de minderjarige de leeftijd van 16 jaren heeft bereikt, op zijn verzoek door de kantonrechter worden verleend (artikel 1:235 lid 1 BW). Ingevolge het tweede lid van artikel 1:235 BW wordt de handlichting niet verleend tegen de wil van de ouders voor zover deze het gezag over de minderjarige uitoefenen.

De kantonrechter heeft vastgesteld dat de betrokkene 16 jaar is en dat zijn wettelijke vertegenwoordigers/ouders met het verzoek instemmen. Gelet op de inhoud van het verzoekschrift, de ter zitting gegeven toelichting en hetgeen is bepaald in artikel 1:235 BW, is de kantonrechter daarom van oordeel dat het verzoek kan worden toegewezen. De kantonrechter wijst de betrokkene nog wel op het derde lid van artikel 1:235 BW, waarin is bepaald dat de minderjarige door handlichting niet bekwaam wordt tot het beschikken over registergoederen, effecten of door hypotheek gedekte vorderingen.

Met betrekking tot de publicatieplicht van de te verlenen handlichting wordt het volgende overwogen. In artikel 1:237 lid 1 BW is bepaald dat een beschikking waarbij handlichting is verleend, bekend moet worden gemaakt in de *Staatscourant* en in twee in de beschikking aan te wijzen dagbladen. De bedoeling van de wetgever daarbij is geweest dat op die manier zoveel mogelijk personen kennis kunnen nemen van de handlichting. Door de komst van het – voor iedereen toegankelijke – internet is deze wijze van publicatie naar het oordeel van de kantonrechter min of meer achterhaald. Niet alleen bestaat er sinds een aantal jaren geen papieren versie meer van de *Staatscourant* en is deze enkel nog via het internet te raadplegen, ook beschikt de Rechtspraak nu over een eigen website (www.rechtspraak.nl) waar de rechterlijke instanties hun uitspraken op kunnen publiceren. Publicatie van de handlichting op www.rechtspraak.nl is naar het oordeel van de kantonrechter even effectief als publicatie

op de website van de *Staatscourant*. Daarbij komt dat publicatie op www.rechtspraak.nl, anders dan bij publicatie in de (digitale) *Staatscourant*, geen kosten met zich meebrengt. Op grond van een en ander zal de kantonrechter dan ook bepalen dat publicatie in de *Staatscourant* achterwege kan blijven en dat de (door de griffier te verzorgen) publicatie van deze beschikking in niet-geanonimiseerde vorm op www.rechtspraak.nl daarvoor in de plaats komt. Omdat publicatie van de handlichting op het internet in de praktijk een veel ruimer bereik heeft dan de wetgever bij de totstandkoming van de wet voor ogen had, is er geen redelijk belang mee gediend om de handlichting ook nog eens in twee dagbladen bekend te maken, met alle kosten van dien. Om die reden zal de kantonrechter beslissen dat de verleende handlichting niet bekend hoeft te worden gemaakt in twee dagbladen. Volstaan wordt met de publicatie op www.rechtspraak.nl.

Conclusie

De kantonrechter wijst het verzoek toe.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 05-01-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:61

Zaaknummer: 10201682 / EJ VERZ 22-14

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na draagmoederschap door oma van genetisch eigen kinderen van wensouders, wordt adoptie door de wensmoeder uitgesproken, met terugwerkende kracht tot aan de geboorten van de kinderen en met voorbijgaan aan de wettelijk vereiste verzorgingstermijn.

Feiten en omstandigheden

Verzoekers konden samen geen kinderen krijgen. Via een ivf-behandeling in het buitenland, met eicellen van de wensmoeder en zaadcellen van de vader, zijn embryo's ontstaan die zijn geplaatst in de baarmoeder van de moeder van de wensmoeder. De vader heeft de ongeboren kinderen erkend tijdens de zwangerschap van de draagmoeder. Verzoekers hebben direct na de geboorte de zorg voor de kinderen op zich genomen. De kinderen zullen volledig door hen worden verzorgd en opgevoed.

Verzoekers verzoeken allereerst om adoptie door de wensmoeder van de twee minderjarige kinderen, met terugwerkende kracht tot hun geboorten. Het verzoek om adoptie is gedaan, voordat de wettelijke verzorgingstermijn van een jaar is verstreken.

Verzoekers verzoeken ten tweede om eerst de vader alleen met het gezag over de kinderen te belasten en het gezag van de draagmoeder te beëindigen, om vervolgens na de adoptie door de wensmoeder, gezamenlijk gezag over de kinderen te krijgen.

Zowel de draagmoeder als de Raad voor de Kinderbescherming stemmen in met de verzoeken.

Beoordeling en motivering

De rechtbank overweegt dat op grond van artikel 1:253b BW de draagmoeder van rechtswege met het gezag over de kinderen is belast, maar dat op grond van artikel 1:253c BW de vader het gezag alleen kan uitoefenen, omdat dit in het belang van de kinderen is. Het is duidelijk dat de kinderen in het gezin van verzoekers zullen opgroeien en dat de draagmoeder geen opvoedkundige rol in het leven van de kinderen zal hebben.

De rechtbank beoordeelt vervolgens het verzoek om adoptie. De rechtbank stelt vast dat aan

de in artikel 1:227 BW genoemde gronden is voldaan en dat aan de in artikel 1:228 BW weergegeven voorwaarden is voldaan, met uitzondering van de vereiste verzorgingstermijn van een jaar, zoals vermeld in artikel 1:228 lid 1 onder f BW. De rechtbank is van oordeel dat in dit geval er een bijzondere situatie is waarbij de vereiste termijn geen redelijk doel dient. De vader en de wensmoeder, die samen geen kinderen konden krijgen, hebben uiteindelijk besloten hun kinderwens via een draagmoeder, te weten de moeder van verzoekster, in vervulling te laten gaan. De kinderen zijn biologisch gezien de kinderen van de vader, die hen ook voor hun geboorte heeft erkend, én van de wensmoeder. De vader en de wensmoeder hebben samen vanaf de geboorte zorg gedragen voor de verzorging en opvoeding van de kinderen. Afwijzing van het verzoek tot adoptie omdat niet is voldaan aan de vereiste verzorgingstermijn, zou in dit geval in strijd zijn met artikel 8 EVRM.

Conclusie

De rechtbank

beëindigt het gezamenlijk ouderlijk gezag van de vader en de draagmoeder en belast de vader voortaan met de uitoefening van het gezag over de minderjarigen;
spreekt de adoptie door de wensmoeder van de minderjarigen uit en bepaalt dat deze terugwerkt tot aan hun geboorten;
verstaat dat de familierechtelijke betrekking tussen de kinderen en de vader in stand blijft;
verstaat dat na het in kracht van gewijsde gaan van deze beschikking, de wensmoeder en de vader met het gezamenlijk ouderlijk gezag belast zijn.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 12-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2022:7803

Zaaknummer: C/13/724622 / FA RK 22-6739

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nietigheid van een afstandsverklaring van het Nederlanderschap, vanwege een wilsgebrek.

Feiten en omstandigheden

Verzoeker is in Irak geboren, woont sinds 2014 in Nederland en heeft de Nederlandse nationaliteit verkregen. Op 16 juli 2021 heeft verzoeker een afstandsverklaring van het Nederlanderschap ondertekend.

Verzoeker is in juni 2021 en in september 2021 gezien door een psychiater. Op die momenten was volgens de psychiater(s) bij verzoeker sprake van een psychiatrisch ziektebeeld met oordeels- en kritiekstoornissen. Verzoeker is gediagnosticeerd met schizofrenie, waarbij hij last heeft van wanen en hallucinaties. In deze wanen wordt hij achtervolgd door de IND en de geheime dienst, waardoor hij meent dat hij niet langer in Nederland kan blijven. Uit de aantekeningen van het meldpunt, waar verzoeker zich in mei 2021 had gemeld, blijkt dat verzoeker toen ook al last had van wanen.

Verzoeker had na deze afstandsverklaring niet langer een geldige verblijfstitel in Nederland, zijn uitkering is beëindigd en hij dreigde zijn woning te verliezen.

Het verzoekschrift strekt ertoe om vast te stellen dat verzoeker op 16 juli 2021 zijn Nederlanderschap niet is verloren.

Beoordeling en motivering

De vraag die in deze procedure voorligt, is of verzoeker de door hem ondertekende afstandsverklaring onder invloed van een wilsgebrek heeft ondertekend en of die rechtshandeling nietig is.

De rechtbank stelt vast dat het ondertekenen van een afstandsverklaring een rechtshandeling is in de zin van artikel 3:33 BW. In het geval dat iemand iets heeft verklaard terwijl zijn geestesvermogens blijvend of tijdelijk zijn gestoord, geeft de wet in artikel 3:34 lid 1 BW een wettelijk bewijsvermoeden dat een met de verklaring overeenstemmende wil ontbreekt, indien de rechtshandeling voor betrokkene nadelig was.

De rechtbank is van oordeel dat uit de stukken van de psychiater voldoende blijkt dat verzoeker lijdt aan een ziekte die maakt dat zijn geestesvermogens blijvend, en in ieder geval tijdelijk, zijn gestoord. Verder heeft de verklaring tot afstand van het Nederlanderschap zeer nadelige gevolgen voor verzoeker (gehad).

Verzoeker heeft dan ook voldoende aannemelijk gemaakt dat de afstandsverklaring is afgelegd onder invloed van zijn stoornis zodat de wil tot het afleggen van de afstandsverklaring heeft ontbroken. Omdat het een eenzijdige rechtshandeling betreft, is deze op grond van artikel 3:34 lid 2 BW nietig.

Conclusie

De rechtbank stelt vast dat de op 16 juli 2021 door verzoeker ondertekende afstandsverklaring nietig is en dat verzoeker het Nederlanderschap nog steeds bezit.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 28-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:14581

Zaaknummer: C/09/625533 / HA RK 22-77

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beëindiging gezag ouders. Is artikel 1:266 BW in strijd met artikel 8 EVRM? Proportionaliteit en subsidiariteit.

Feiten en omstandigheden

Uit het – inmiddels ontbonden – huwelijk van de ouders zijn de dochter (2014) en de zoon (2017) geboren. De kinderen staan onder toezicht en zijn uit huis geplaatst.

De rechtbank heeft het gezag van de ouders beëindigd. De ouders zijn ieder afzonderlijk in hoger beroep gekomen. Het hof heeft ten aanzien van de moeder de beschikking van de rechtbank bekrachtigd en het verzoek van de vader op dezelfde gronden als bij het hoger beroep van de moeder afgewezen. Het hof is van oordeel dat voldaan is aan de voorwaarden van artikel 1:266 lid 1 sub a BW.

Het hof voegt daaraan toe dat de ontwikkeling van de kinderen op meerdere gebieden ernstig is geschaad als gevolg van chronische traumatisering, onveiligheid en een onveilige hechting in de opvoedsituatie van beide ouders. Zij vertonen hierdoor forse gedragsproblematiek. Het hof vervolgt:

‘3.10.6. Gelet op het trauma dat bij de kinderen nog steeds aanwezig is en de gevoelens van onveiligheid die de kinderen bij beide ouders ervaren is het voor de kinderen noodzakelijk dat zij geen enkele twijfel kunnen hebben over de plek waar zij in ieder geval tot aan hun volwassenheid mogen opgroeien. Gebleken is dat de kinderen bij de minste of geringste aanleiding daartoe om duidelijkheid blijven vragen. Door een enkele opmerking of gebeurtenis slaat de twijfel bij de kinderen weer toe, hetgeen leidt tot een terugval in hun gevoel van veiligheid en daarmee in hun gedrag.

In de situatie waarbij de moeder het gezag over de kinderen behoudt zal er ieder jaar opnieuw een rechterlijke toets in het kader van de ondertoezichtstelling en machtiging uithuisplaatsing moeten plaatsvinden, waardoor de pleegouders onvoldoende naar de kinderen kunnen uitdragen dat de kinderen bij de pleegouders mogen blijven wonen.

3.10.7. (...) Daargelaten de ernstige problematiek waarmee de kinderen te kampen hebben,

komt daar nog bij dat de moeder en de vader beiden te kampen hebben met persoonlijke problematiek en/of beperkingen. Dit beïnvloedt en bemoeilijkt de uitoefening van het ouderlijk gezag, met name in de communicatie met de andere ouder, pleegouders en hulpverleners. Ten slotte neemt het hof in overweging dat er tijdens de mondelinge behandeling zorgen zijn geuit over beide ouders, die zeggen het één te doen of laten, maar daar vervolgens niet naar handelen. Dit zorgt ervoor dat er enige twijfel bestaat of de bereidheid van de moeder om de kinderen blijvend in de pleeggezinnen te laten opgroeien op termijn wel voldoende bestendig is. Dit alles maakt dat het hof van oordeel is dat de voortzetting van het ouderlijk gezag door de moeder over [de dochter] en [de zoon] op een voor de kinderen nadelige (en zelfs schadelijke) wijze doorwerkt op hun ontwikkeling.

3.11. Het voorgaande brengt met zich dat aan de voorwaarden voor beëindiging van het gezag is voldaan en dat het in het belang van [de dochter] en [de zoon] noodzakelijk is dat het gezag van de moeder wordt beëindigd.'

De moeder heeft cassatie ingesteld.

Het cassatiemiddel

Onderdeel I klaagt dat ten onrechte is overwogen dat voldaan is aan het criterium van artikel 1:266 lid 1 sub a BW. Ten onrechte heeft het hof het wettelijk criterium van artikel 1:266 BW laten prevaleren boven het bepaalde in artikel 8 EVRM. Uit rechtspraak van het EHRM blijkt dat een andere maatstaf dan die van artikel 1:266 BW moet worden toegepast. Slechts wanneer voortzetting van de band tussen het kind en zijn/haar ouders in het nadeel zal zijn voor de verdere ontwikkeling van het kind, aldus de jurisprudentie van het EHRM, kan en mag er sprake zijn van beëindiging van ouderlijk gezag. De maatstaf die het EHRM aanlegt is strenger dan die welke door de Nederlandse wetgever en rechters worden toegepast, namelijk of de ouders in staat zijn om binnen een voor het kind aanvaardbare termijn de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding weer te dragen. In de opvatting van het EHRM is de maatstaf niet het perspectief van het kind, maar gaat het om de vraag of voortdurende voortzetting van ouderlijk gezag bij plaatsing van het kind elders zo nadelig zal uitpakken voor het kind dat beëindiging daarvan onontkoombaar is. Slechts in buitengewoon ernstige gevallen mag de maatregel van gezagsbeëindiging worden toegepast. Deze strengere, door het EHRM gehanteerde toets, brengt ook met zich mee dat, als beide ouders ouderlijk gezag hebben, de noodzakelijkheids-, subsidiariteits- en redelijkheidstoets de rechter verplicht te onderzoeken of volstaan kan worden met het beëindigen van ouderlijk gezag van één ouder. Het hof heeft, gelet op artikel 8 EVRM en de jurisprudentie daarover van het EHRM, nagelaten dit te onderzoeken.

Onderdeel II klaagt dat ten onrechte is overwogen dat voldaan is aan het criterium van artikel 1:266 BW onder a BW. Het hof zou ten onrechte hebben overwogen dat beide ouders te kampen hebben met persoonlijke problematiek en/of beperkingen waardoor uitoefening van ouderlijk gezag, met name in de communicatie met de andere ouder, pleegouders en hulpverleners, wordt bemoeilijkt en dat er enige twijfel bestaat of de bereidheid van de moeder om de kinderen blijvend in de pleeggezinnen te laten opgroeien op termijn wel voldoende bestendig is. Ook is onvoldoende gemotiveerd waarom, gelet op de coöperatieve houding van moeder, gevreesd moet worden dat voortzetting van het ouderlijk gezag van moeder nadelig is voor de kinderen en dat er getwijfeld moet worden aan haar acceptatie, en emotionele toestemming aan de kinderen, dat zij opgroeien in een pleeggezin. De overweging dat, als moeder het ouderlijk gezag behoudt, er ieder jaar opnieuw een rechterlijke toetsing in het kader van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing moet plaatsvinden, waardoor de pleegouders onvoldoende naar de kinderen kunnen uitdragen dat zij bij hen mogen blijven wonen, is niet gegrond op concrete feiten en omstandigheden. Deze overweging is niet te rijmen met de constatering van het hof dat moeder bereid is om de kinderen te laten opgroeien in het pleeggezin. Het hof heeft geen feiten en omstandigheden kunnen noemen waarop deze twijfel is gebaseerd.

Rechtskader

De advocaat-generaal begint met het rechtskader. Op grond van artikel 1:266 lid 1 sub a BW kan de rechtbank het gezag van een ouder beëindigen indien een minderjarige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd, en de ouder niet de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding, bedoeld in artikel 1:247 lid 2 BW, in staat is te dragen binnen een voor de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn. Met deze grond voor gezagsbeëindiging heeft de wetgever tot uitdrukking willen brengen dat stabiliteit en continuïteit in de opvoeding van een kind belangrijk is, zodat er ook ruimte voor beëindiging van het gezag is in die gevallen waarin gereede twijfel bestaat over de bereidheid van de ouders om hun kind duurzaam in een pleeggezin te laten opgroeien. Die ruimte is er evenwel ook in het geval die gereede twijfel er niet is, maar het belang van het kind bij stabiliteit en continuïteit in zijn opvoedingssituatie zwaarder weegt. In 2008 heeft de Hoge Raad de rechtspraak genuanceerd waarin werd aangenomen dat de voormalige maatregel van gedwongen ontheffing van gezag niet kon worden uitgesproken indien de ouder blijkt had gegeven van zijn bereidheid om het kind in het pleeggezin te laten opgroeien. Het blijkt geven van die duurzame bereidheid moet volgens de Hoge Raad weliswaar in de beoordeling worden betrokken, maar staat niet (zonder meer) in de weg aan gedwongen ontheffing (HR 4 april 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC5726, NJ 2008/506, r.o. 3.4). In 2015 is door inwerkingtreding van de Wet herziening

kinderbeschermingsmaatregelen met het criterium van de aanvaardbare termijn in artikel 1:266 BW voorgaande rechtspraak gecodificeerd. De rechter zal op grond van alle omstandigheden van het geval moeten beoordelen of een gezagsbeëindigende maatregel aan de orde is. De wetgever heeft beoogd herhaaldelijke, zich over jaren uitstrekkende, verlengingen van een ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing zonder perspectief op terugplaatsing bij de ouders niet meer mogelijk te doen zijn. Het ijkpunt voor het bepalen van de aanvaardbare termijn is de periode van onzekerheid die het kind kan overbruggen over de vraag in welk gezin het kind verder zal opgroeien zonder verdergaand ernstige schade voor zijn ontwikkeling op te lopen. Als successievelijk gedurende twee of meer jaren ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing wordt opgelegd, zal die vraag des te indringender moeten worden beantwoord en is gezagsbeëindiging aan de orde. Wat voor een minderjarige een aanvaardbare termijn is, is afhankelijk van zijn leeftijd en ontwikkeling, maar voor jongere kinderen zal de termijn over het algemeen korter zijn dan voor oudere kinderen. Zelfs als ouders instemmen met langdurige pleeggezinplaatsing van hun kind, lijkt de wetgever volgens Bruning reden te zien om een gezagsbeëindiging uit te spreken zodat het juridische gezag – op termijn – kan worden uitgeoefend door degenen die verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse verzorging en opvoeding van het kind. In de situatie die de wetgever voor ogen heeft gehad – namelijk van jonge kinderen die al geruime tijd in een pleeggezin wonen, terwijl duidelijk is dat niet bij de ouders hun toekomstperspectief ligt – zullen de uitzonderingsgevallen waarin de gezagsbeëindiging wordt afgewezen slechts zeer beperkt moeten blijven, omdat de maatregel nu juist bedoeld is om het perspectief van het kind, en niet dat van ouders, centraal te stellen (M.R. Bruning, ‘Gezagsbeëindiging, soms een brug te ver?’, in: M.T. Beumers e.a. (red.), *Vijftig weeffouten in het BW*, 2017, p. 6-7).

Vervolgens gaat de advocaat-generaal onder verwijzing naar veel jurisprudentie in op de betekenis van artikel 8 EVRM. Een rechterlijke beslissing op de voet van artikel 1:266 BW tot beëindiging van het ouderlijk gezag over een kind met wie die ouders gezinsleven hebben, vormt onmiskenbaar een inmenging in het gezinsleven als bedoeld in artikel 8 lid 2 EVRM. Over de verhouding tussen gezagsbeëindiging en artikel 8 EVRM heeft de wetgever daarom nog opgemerkt dat de maatregel bij wet moet worden voorzien en dus niet willekeurig kan worden genomen, maar ook dat een lichtere maatregel de voorkeur verdient als daarmee het doel kan worden bereikt en de inmenging in het gezinsleven moet in een redelijke verhouding staan tot het doel dat met de maatregel wordt nagestreefd.

Het EHRM weegt in het kader van artikel 8 EVRM het belang van het kind uitdrukkelijk mee in de belangenafweging die moet worden gemaakt in de scheiding tussen kind en ouders, ongeacht de onderlinge verschillen tussen de lidstaten die kunnen leiden tot overheidsingrijpen. Artikel 3 lid 1 IVRK brengt mee dat de belangen van het kind bij de

afweging een eerste overweging vormen. De (biologische) ouders kunnen volgens het EHRM op grond van artikel 8 EVRM geen aanspraak maken op maatregelen die de gezondheid en ontwikkeling van het kind zouden schaden. Het is belangrijk dat het kind daarom in het pleeggezin verblijft totdat de oorspronkelijke gezinssituatie zodanig is hersteld dat er (weer) sprake is van een 'veilige en gezonde leefomgeving'. Uit de jurisprudentie van het EHRM valt af te leiden met welke factoren rekening gehouden moet worden bij beantwoording van de vraag of een kind herenigd moet worden met zijn ouders: de hiervoor vermelde veilige en gezonde leefomgeving van de oorspronkelijke gezinssituatie, de behoefte van het kind aan stabiliteit, de mogelijkheid van het kind zich positief te ontwikkelen, de duur van het verblijf in het pleeggezin, de hechting en de band met de pleegouders, de nog bestaande hechtingsrelatie en band met de oorspronkelijke ouders en de mening van het kind. In zaken over pleeggezinplaatsingen heeft de herenigingsdoelstelling vanaf medio jaren 90 van de vorige eeuw steeds meer plaats moeten maken voor de continuïteitsdoelstelling: het EHRM ziet het niet meer als een absolute verplichting om het kind na uithuisplaatsing te herenigen met zijn (biologische) ouders, maar vindt het in bepaalde gevallen wenselijk om het kind (langdurig) bij de pleegouders te laten verblijven. Het is niet in het belang van het kind om in een leefomgeving te verblijven waar zijn ontwikkeling gevaar loopt. Ook in de zaak *Strand Lobben/Noorwegen* heeft het EHRM onder meer overwogen (in par. 206) dat artikel 8 EVRM eist dat de belangen van het kind en die van de ouders tegen elkaar worden afgewogen en (in par. 208 e.v.) dat een kindbeschermingsmaatregel in beginsel tijdelijk moet zijn, maar dat de belangen van het kind om – na het verstrijken van een aanzienlijke periode – zijn feitelijke gezinssituatie bij pleegouders te kunnen voortzetten, kunnen prevaleren boven de belangen van de ouders bij gezinshereniging (EHRM 10 september 2019, 37283/13, ECLI:CE:ECHR:2019:0910JUD003728313, RAV 2019/91 en EHRC 2019/235 (*Strand Lobben/Noorwegen*)). Nationale autoriteiten moeten wel volgens het EHRM voldoende inspanningen leveren om uithuisplaatsing te voorkomen of, als dat reeds is gebeurd, hereniging van ouders en kind mogelijk te maken.

Bespreking van de cassatiemiddelen

De cassatieonderdelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Het middel miskent dat de rechtsgrond voor gezagsbeëindiging niet alleen het verstrijken van de aanvaardbare termijn is, maar vooral dat een minderjarige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd. Artikel 1:266 BW geeft dan ook geen minder strenge maatstaf dan artikel 8 EVRM.

In r.o. 3.11 heeft het hof geoordeeld dat het in het belang van de kinderen noodzakelijk is dat het gezag van de moeder wordt beëindigd. Anders dan het middel betoogt, heeft het hof in lijn

met de maatstaf van artikel 8 EVRM de gezagsbeëindiging beoordeeld. Uit de uitspraak volgt dat het hof in r.o. 3.10.6-3.10.7 heeft geoordeeld dat voor de kinderen het kantelpunt bereikt is, omdat voortzetting van het ouderlijk gezag door de moeder op een voor hen nadelige (en zelfs schadelijke) wijze doorwerkt in hun ontwikkeling. Het ontwikkelperspectief van de kinderen staat in de afweging voorop. Daarmee is voldaan aan zowel de maatstaf van artikel 1:266 lid 1 sub a BW als die van artikel 8 EVRM, omdat vanuit dat ontwikkelperspectief van het kind het noodzakelijk is het gezag van de moeder te beëindigen. Uit r.o. 3.10.6 volgt immers dat het hof het niet in het belang van de kinderen acht om de onzekerheid over hun toekomstperspectief verder te laten duren, juist omdat een groot nadeel bij de verdere ontwikkeling van deze kinderen is gebleken:

‘Gelet op het trauma dat bij de kinderen nog steeds aanwezig is en de gevoelens van onveiligheid die de kinderen bij beide ouders ervaren is het voor de kinderen noodzakelijk dat zij geen enkele twijfel kunnen hebben over de plek waar zij in ieder geval tot aan hun volwassenheid mogen opgroeien.’

Deze motivering is niet onbegrijpelijk in het licht van het procesdossier en hetgeen ter zitting is verklaard door de Raad voor de Kinderbescherming: ‘Juist deze twee kinderen voelen meer dan gemiddeld aan wat er speelt. Ze zoeken de duidelijkheid ook continu bewust op.’ En namens de gecertificeerde instelling (GI):

‘Het is duidelijk zichtbaar dat de gezagsbeëindigende maatregel[ing] echt voor rust heeft gezorgd. Dit hangt samen met de boodschap die de pleegouders aan de kinderen hebben kunnen geven. Hierdoor komen de kinderen eindelijk toe aan hun ontwikkeling, wat eerder niet het geval was. (...) Nadat er een omgangsmoment heeft plaatsgevonden zie je bij de kinderen weer gedragsproblemen ontstaan. Het is voor deze kinderen van groot belang dat ze 100% zeker weten dat ze bij de pleegouders opgroeien, zodat ze de noodzakelijke verdere stappen kunnen doorlopen. Deze kinderen hebben enorm goede voelsprietjes, ook als er aan ze verteld wordt dat ze in het pleeggezin mogen opgroeien zullen ze de onrust die de jaarlijkse verleng[ing]en meebreng[t] [en] bij de pleegouders aanvoelen. Dat geldt ook indien er toestemming bij de moeder voor bijvoorbeeld een behandeling moet worden gevraagd. Deze kinderen staan continue aan en zijn ontregeld door stress. Ze staan nog voortdurend in een overlevingsstand. Hierdoor kan het proces van stabilisatie en rust nog niet plaatsvinden. Toen de ouders nog belast waren met het gezag vond er veel vertraging plaats in het verkrijgen van toestemming van de ouders voor het nemen van gezagsbeslissingen, waardoor de noodzakelijke hulpverlening voor de kinderen vertraging opliep. Daar komt bij dat beide ouders nog tegenstrijdige boodschappen afgeven voor wat betreft de acceptatie voor het feit dat de kinderen blijvend in het pleeggezin zullen opgroeien.’

Een andere of 'lichtere' maatregel, namelijk het door de moeder laten behouden van het gezag en het voortduren van de ondertoezichtstelling is ook door het hof beoordeeld (r.o. 3.10.7, eerste alinea), maar niet in het belang van de kinderen geacht in het licht van de nadelige uitwerking op de ontwikkeling van de kinderen door de onzekerheid waarin zij in die situatie leven (r.o. 3.10.6, tweede alinea), de moeilijke uitoefening van het ouderlijk gezag van moeder met name in de communicatie (r.o. 3.10.7, derde alinea) en omdat er enige twijfel bestaat of de bereidheid van moeder om de kinderen blijvend in de pleeggezinnen te laten opgroeien op termijn wel voldoende bestendig is (r.o. 3.10.7, vierde alinea).

De motivering van het hof is gebaseerd op de verklaringen ter zitting, stellingen van de GI en verklaringen van de pleegouders in het procesdossier over onder meer het gedrag van de kinderen na uithuisplaatsing en na contactmomenten met de ouders en hoe door de ouders de verzoeken tot inzet van hulp zijn opgepakt. Voor zover het middel klaagt dat het oordeel van het hof niet gegrond is op concrete feiten en omstandigheden mist het daarom feitelijke grondslag. Voor zover geklaagd wordt dat het hof op basis van die omstandigheden en feiten niet tot het oordeel had kunnen komen, miskent het middel dat de motivering voor gezagsbeëindiging in het licht van het voorgaande toereikend en begrijpelijk is, maar vooral feitelijk van aard, zodat in cassatie de juistheid van dat oordeel niet kan worden onderzocht.

De klachten in onderdeel I en II stuiten op het voorgaande af.

Conclusie

De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2022

ECLI: ECLI:NL:PHR:2022:1216

Zaaknummer: 22/02619

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bewind niet opgeheven. Niet onderbouwd of gebleken dat noodzaak voor maatregel niet meer bestaat en maatregel is nog zinvol.

De feiten

De rechthebbende is geboren in 1949. Bij beschikking van 3 juni 2014 heeft de kantonrechter, op verzoek van de rechthebbende, een bewind ingesteld over de goederen die de rechthebbende toebehoren of zullen toebehoren als gevolg van zijn lichamelijke of geestelijke toestand. Naar aanleiding van het inleidende verzoek tot opheffing van het bewind heeft de kantonrechter op 2 februari 2021 aan de advocaat van de rechthebbende verzocht stukken van een deskundige (bijvoorbeeld van de huisarts) in het geding te brengen waaruit blijkt dat de gronden die destijds hebben geleid tot de instelling van het bewind thans niet meer aanwezig zijn. De huisarts is onbekend met de redenen voor het bewind en kan ook geen verklaring afleggen over de noodzaak van bewind. Vervolgens heeft de kantonrechter besloten een afbouwtraject voor de duur van zes maanden in te stellen zodat de rechthebbende kan laten zien zonder bewind te kunnen.

Op 12 december 2021 heeft de kantonrechter het verzoek van de rechthebbende om het bewind op te heffen, afgewezen. In hoger beroep verzoekt de man het verzoek tot opheffing alsnog toe te wijzen.

Beoordeling en motivering

Ingevolge artikel 1:449 lid 2 BW kan de rechter, ambtshalve of op verzoek van de bewindvoerder of van degene die gerechtigd is de onderbewindstelling te verzoeken als bedoeld in artikel 1:432 lid 1 en 2 BW, het bewind opheffen indien de noodzaak daartoe niet meer bestaat of de voortzetting van het bewind niet zinvol is gebleken.

De rechthebbende meent dat hij wel degelijk weer in staat om weer zijn eigen vermogensrechtelijke belangen te behartigen. De rechthebbende vindt dat onderscheid moet worden gemaakt tussen zijn financiële zelfredzaamheid en zijn geschillen met de bewindvoerder. Volgens de bewindvoerder is duidelijk dat de rechthebbende zijn eigen financiële belangen niet kan behartigen.

Het hof is van oordeel dat de noodzaak voor het bewind nog altijd bestaat en voortzetting daarvan ook zinvol is te achten. De rechthebbende heeft geen stukken in het geding gebracht waaruit blijkt dat zijn geestelijke of lichamelijke toestand zodanig is verbeterd dat de noodzaak tot het bewind niet meer bestaat. Het enkele feit dat de rechthebbende nu geen schulden meer heeft, is onvoldoende om te komen tot de conclusie dat bewind niet langer noodzakelijk is. Tijdens het afbouwtraject heeft de rechthebbende onvoldoende aangetoond dat er sprake is van financiële zelfredzaamheid. De rechthebbende lijkt niet in staat om zelfstandig en constructief met instanties te kunnen communiceren en heeft de betrokken hulpverlening gevraagd om hulp met zijn financiën. Het hof ziet geen andere – minder vergaande – mogelijkheden die de rechthebbende voldoende ondersteuning en bescherming kunnen bieden bij het beheren van zijn financiën.

Conclusie

Het hof is van oordeel dat niet aan de criteria voor opheffing van het bewind op grond van artikel 1:449 lid 2 BW is voldaan. Het hof beslist de bestreden beschikking dan ook te bekrachtigen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 27-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:3684

Zaaknummer: 200.308.266/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De gecertificeerde instelling (JBRA) heeft haar regierol niet opgepakt wegens tekorten in de jeugdzorg. Het verzoek tot verlenging van de ondertoezichtstelling wordt afgewezen.

Feiten en omstandigheden

Het ouderlijk gezag over de twee minderjarigen wordt uitgeoefend door de ouders. De ondertoezichtstelling van de minderjarigen is op 27 december 2021 verlengd tot 30 december 2022. De gecertificeerde instelling JBRA verzoekt in deze zaak de ondertoezichtstelling te verlengen met zes maanden.

Standpunten van de partijen

JBRA voert aan dat minderjarige 2 heeft aangegeven geen contact met jeugdzorg te willen. Zij heeft verschillende hulpverleningstrajecten afgesloten en naar eigen zeggen gaat het goed met haar. Minderjarige 2 verblijft bij moeder en heeft geen contact meer met vader en haar broer (minderjarige 1). Omgekeerd heeft minderjarige 1 geen contact meer met de moeder. Het hulpverleningstraject dat door JBRA is ingezet, is – hoewel de ouders, minderjarige 1 en minderjarige 2 gemotiveerd waren om mee te werken – niet van de grond gekomen. De vaste gezinsmanager is in april 2022 uitgevallen, waarna vanuit JBRA geen actie meer is ondernomen in dit gezin. Door de problemen in de jeugdzorg heeft JBRA haar taak in dit gezin onvoldoende kunnen uitvoeren. JBRA constateert dat er geen escalaties zijn geweest, maar ziet tegelijk dat de afstand tussen de gezinsleden groter is geworden. De komende periode wil JBRA gebruiken om ervoor te zorgen dat het gezin een zorgtraject aangaat gericht op contactherstel. Het lukt de ouders zonder hulp onvoldoende om zelf de ontwikkelingsbedreiging weg te nemen.

De vader geeft aan dat ondanks het gegeven dat JBRA haar regiefunctie onvoldoende heeft uitgeoefend, hij niet tegen een verlenging van de ondertoezichtstelling is. De (gemachtigde van de) moeder heeft op de zitting naar voren gebracht dat het inmiddels rustig is in het gezin. De moeder heeft aan zichzelf gewerkt, het contact met de vader is hersteld en met beide kinderen gaat het goed. Ze had liever gezien dat beide ouders met beide kinderen contact

hadden, maar ze gelooft erin dat het in de toekomst weer goedkomt. Aangezien beide kinderen geen bemoeienis meer willen van JBRA is een verlenging van de ondertoezichtstelling niet gewenst.

Beoordeling en motivering

De kinderrechter stelt vast dat sinds de beschikking van 27 december 2021 de noodzakelijke hulpverlening in dit gezin niet van de grond is gekomen. Met name minderjarige 1 en de vader waren gemotiveerd om hulp te aanvaarden, maar JBRA heeft daar onvoldoende voortvarend op gehandeld. Ondanks de problemen in de jeugdzorg is het onacceptabel dat JBRA dit gezin zo uit beeld heeft laten raken. Inmiddels is het gezin een jaar verder en is individueel relatieve rust bereikt. Ook op school gaat het goed met de minderjarigen. De kinderrechter ziet in de verwijdering tussen de gezinsleden wel een bedreiging in de ontwikkeling van de minderjarigen, maar het is nog steeds niet duidelijk welke hulp JBRA hiervoor wil inzetten. Tegen deze achtergrond, in samenhang gezien met het voornoemde gebrek aan regie en hulpverlening vanuit JBRA, ziet de kinderrechter geen aanleiding om de ondertoezichtstelling te verlengen.

Conclusie

Het verzoek tot verlenging van de ondertoezichtstelling wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 03-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2022:7650

Zaaknummer: C/13/724932 / JE RK 22-751

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ondanks het ontbreken van een noodzaak en gedegen voorbereiding, wordt de moeder toch vervangende toestemming verleend voor de verhuizing, omdat het niet in het belang is van de minderjarige om terug te verhuizen, nu hij al anderhalf jaar in zijn huidige woonplaats woont.

Feiten en omstandigheden

Partijen hebben samen één zoon, geboren in 2019, over wie zij gezamenlijk het gezag uitoefenen. Na het uiteengaan van partijen is de moeder met de minderjarige gaan wonen in een andere plaats, eerst bij haar zus en uiteindelijk in een eigen woning. De rechtbank heeft – onder andere – de moeder vervangende toestemming gegeven voor die verhuizing en de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij haar bepaald.

Grievens

De vader komt in hoger beroep tegen het oordeel van de rechtbank ten aanzien van de verhuizing en de hoofdverblijfplaats van de minderjarige.

Beoordeling en motivering

Het hof overweegt dat geschillen omtrent de gezamenlijke uitoefening van het gezag, zoals een verhuizing, op grond van artikel 1:253a lid 1 BW aan de rechter kunnen worden voorgelegd. Op grond van dit artikel dient het hof een beslissing te nemen als het hof in het belang van het kind wenselijk voorkomt. Uit vaste jurisprudentie volgt dat, hoezeer het belang van het kind een overweging van de eerste orde dient te zijn bij de te verrichten afweging van belangen, andere belangen zwaarder kunnen wegen. Het hof zal bij zijn beslissing alle omstandigheden van het geval in acht dienen te nemen en alle betrokken belangen afwegen, waaronder:

de noodzaak om te verhuizen;
de mate waarin de verhuizing is doordacht en voorbereid;

de door de verhuizende ouder geboden alternatieven en maatregelen om de gevolgen van de verhuizing voor de minderjarige en de andere ouder te verzachten en/of te compenseren;
de mate waarin de ouders in staat zijn tot onderlinge communicatie en overleg;
de rechten van de andere ouder en de minderjarige op onverminderd contact met elkaar in een vertrouwde omgeving;
de verdeling van de zorgtaken en de continuïteit van de zorg;
de frequentie van het contact tussen de minderjarige en de andere ouder voor en na de verhuizing;
de leeftijd van de minderjarige, zijn mening en de mate waarin de minderjarige geworteld is in zijn omgeving of juist extra gewend is aan verhuizingen;
de (extra) kosten van de omgang na de verhuizing.

Met de rechtbank is het hof van oordeel dat de moeder niet heeft aangetoond dat er voor haar een noodzaak bestond om met de minderjarige te verhuizen. Hoewel de beweegredenen van de moeder om te verhuizen begrijpelijk zijn, is niet gebleken dat het voor haar onmogelijk was om in haar eerdere woonplaats te blijven wonen. Ook is het hof van oordeel dat geen sprake is van een doordachte en voorbereide verhuizing, hetgeen onder andere blijkt uit het feit dat de moeder eerst een paar dagen bij haar zus heeft verbleven. Ondanks het ontbreken van een noodzaak en gedegen voorbereiding is de moeder toch met de minderjarige verhuisd. De moeder is vervolgens pas in een laat stadium een procedure gestart om vervangende toestemming tot verhuizing te verkrijgen. Ook de vader heeft al die tijd geen initiatief genomen om een procedure te starten. De minderjarige verblijft hierdoor al bijna anderhalf jaar met de moeder in zijn huidige woonplaats. Het hof acht het, in tegenstelling tot de vader, niet in het belang van de minderjarige om opnieuw van omgeving te veranderen. Daarbij betreft het hof dat de gevolgen van de verhuizing voor de vader en de minderjarige beperkt zijn gebleven. Dat de minderjarige en de vader elkaar minder zien, is een gevolg van het uiteengaan van partijen en niet zozeer van de verhuizing. Er is op dit moment sprake van een zeer ruime zorgregeling, waarbij de minderjarige zelfs iets meer bij de vader verblijft dan bij de moeder. Bovendien neemt de moeder het halen en brengen van de minderjarige op zich en is zij daartoe in de toekomst ook bereid. Op grond hiervan is het hof van oordeel dat het in het belang is van de minderjarige om met de moeder in zijn huidige woonplaats te blijven wonen en om zijn hoofdverblijfplaats bij haar te behouden.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking ten aanzien van de verhuizing en de hoofdverblijfplaats. Daarnaast bekrachtigt het hof de door de rechtbank vastgestelde zorgregeling en verleent de moeder vervangende toestemming om de minderjarige in te schrijven op de door haar verzochte basisschool.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 21-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2022:2646

Zaaknummer: 200.316.047/01 en 200.316.047/02

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw kan niet worden vastgesteld door kortstondig huwelijk van partijen.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn met elkaar getrouwd geweest.

Verzoeken

De vrouw verzoekt een door de man te betalen bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud vast te stellen. Daarnaast liggen verzoeken ten aanzien van het huurrecht van de echtelijke woning en de verdeling van de gemeenschap van goederen voor.

Beoordeling en motivering

De rechtbank overweegt dat, volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad, bij het bepalen van de huwelijksgelateerde behoefte rekening dient te worden gehouden met alle relevante omstandigheden. De rechter zal uit de inkomsten en het uitgavenpatroon in de laatste jaren van het huwelijk moeten afleiden in welke welstand partijen hebben geleefd. Daarnaast moet de huwelijksgelateerde behoefte zoveel mogelijk aan de hand van concrete gegevens betreffende de reële of waarschijnlijke kosten van levensonderhoud worden bepaald. Voor het bepalen van de huwelijksgelateerde behoefte kan ook gebruik worden gemaakt van de hofnorm, een in de praktijk ontwikkelde vuistregel. Indien de huwelijksgelateerde behoefte in geschil is, kan het hanteren van de hofnorm op gespannen voet komen te staan met het door de Hoge Raad verlangde maatwerk op dit vlak.

De rechtbank volgt de man in diens stelling dat de hofnorm in casu niet kan worden toegepast vanwege de korte duur van het huwelijk van partijen. Partijen hebben slechts twee maanden als gehuwden een gemeenschappelijke huishouding gevoerd, waarin zij ook nog op huwelijksreis zijn geweest. De man had een hoog inkomen; de vrouw had op dat moment geen inkomsten. Deze specifieke omstandigheden, waaronder het kortstondige huwelijk en samenwonen en het hoge inkomen van de man, maken dat niet zou worden voldaan aan het door de Hoge Raad verlangde maatwerk indien de hofnorm zou worden toegepast. Nu de

vrouw haar behoefte ook niet heeft onderbouwd met een behoeftelijst kan de rechtbank de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw niet vaststellen. Zelfs indien dat wel het geval was, overweegt de rechtbank dat de vrouw onvoldoende heeft onderbouwd dat zij niet in staat is om te werken en niet, in ieder geval, het minimumloon te verdienen.

Conclusie

De rechtbank wijst het verzoek van de vrouw tot partneralimentatie af en doet daarnaast uitspraak over het huurrecht van de echtelijke woning en de verdeling van de gemeenschap van goederen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 07-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2022:7585

Zaaknummer: C/13/709113 / FA RK 21-6799

Wetsartikelen: